MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tat-13 ta' Gunju, 2003

Citazzjoni Numru. 1124/2001/1

V.G. Tiles Company Limited
versus
Brian Grima u martu Rosella Grima

Din hija kaw\a dwar prezz ta’ merkanzija b’kontro-talba dwar danni.
Is-so`jetà attri`i qieg]da titlob il-]las ta’ elf u sitta u sebg]in lira u tlieta u]amsin `ente\mu (Lm1,076.53), bilan` ta’ somma akbar prezz ta’ r]am mibjug] u konsenjat lill-konvenuti. Qieg]da titlob ukoll l-img]ax u l-ispejje\ [udizzjarji.
Il-konvenuti ressqu l-e``ezzjoni illi s-so`jetà attri`i bi ksur tal-ftehim li kien sar bejn il-partijiet fid-19 t’Awissu 1998 ikkaw\at danni lill-konvenuti, u, billi dawn id-danni huma aktar minn kemm qieg]da titlob is-so`jetà attri`i, g]andha sse]] tpa`ija.
Il-konvenuti g]amlu wkoll kontro-talba g]ad-danni. Fissru illi bi ftehim tad-19 ta’ Awissu 1998 is-so`jetà attri`i kienet big]itilhom mija u tnejn u tletin metru kwadrat (132m^2) ta’

r]am abjad spanjol g]all-art. Is-so`jetà attri`i, i\da, ikkonsenjat biss disg]in metru kwadrat (90m^2) u l-konvenuti kienu mg]arrfa minn `ertu Victor Galea, uffi`jal tas-so`jetà attri`i, illi l-bqija ma kinitx sejra ti[i konsenjata, i\da ma ng]ataw ebda ra[uni g]al dan. B'hekk, ig]idu l-konvenuti, is-so`jetà attri`i kisret il-ftehim.

Il-konvenuti kellhom ifittxu biex iqabblu l-ir]am li kienu xtraw ming]and is-so`jetà attri`i ma' r]am fis-suq, u fl-a]]ar sabu g]and *Hal Mann* tal-Mosta r]am li kien jixbah dak li kienu xtraw ming]and is-so`jetà attri`i; il-prezz i\da kien og]la minn dak tas-so`jetà attri`i u g]alhekk il-konvenuti kellhom i]allsu aktar minn kemm kien il-ftehim ma' l-attri`i. Minkejja dan, l-ir]am, g]alkemm kien joqrob lejn il-kulur u l-vina ta' dak mixtri ming]and is-so`jetà attri`i, ma]alliex ir-ri\ultat estetiku mixtieq; barra minn hekk, in]oloq dewmien fit-tkomplija tax-xog]ol.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-konvenuti qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi s-so`jetà attri`i ta]ti li kisret il-ftehim tad-19 t'Awissu 1998 g]all-bejg] ta' r]am, u g]andha twie[eb g]ad-danni min]abba f'hekk;
2. tillikwida d-danni; u
3. tikkundanna lis-so`jetà attri`i t]allas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejje\ u l-img]ax.

G]all-kontro-talba s-so`jetà attri`i ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. ma hux minnu illi s-so`jetà attri`i ma]arsitx il-ftehim tad-19 t'Awissu 1998; anzi, kienu l-konvenuti li kisru l-ftehim;
2. il-ftehim kien illi l-konvenuti j]allsu tal-merkanzija konsenjata, u kien g]ax il-konvenuti ma ridux i]allsu g]all-ir]am konsenjat illi s-so`jetà attri`i waqfet tag]mel aktar konsenji; u
3. id-danni li qeg]din jippretendu l-konvenuti huma ri\ultat dirett tal-ksur minnhom tal-ftehim, u g]alhekk is-so`jetà attri`i ma g]andha twie[eb g]al ebda danni.

Il-fatti li wasslu g]al din il-kaw\a [raw hekk:

B'kitba tad-19 t'Awissu 1998[1] il-konvenut intrabat li jixtri ming]and is-so`jetà konvenuta mija u tnejn u tletin metru kwadrat (132m^2) ta' *Spanish white marble flooring.* Il-prezz kellu jkun ta' tletin lira kull metru kwadrat (Lm30/m^2),

[1] *Fol.* 17.

jew tlitt elef disa’ mija u sittin lira (Lm3,960) b’kollox, li minnhom elf lira (Lm1,000) t]allsu dak in-nhar tal-ftehim u disa’ mija u tmenin lira (Lm980) kellhom jit]allsu sa xahar qabel ma jitqatta’ l-ir]am; il-bqija kellha tit]allas mal-konsenja.

Skond il-konvenuti saret l-ewwel konsenja, ta’ tlieta u sittin metru kwadrat ($63m^2$), fid-9 ta’ Settembru 1999, u xi tliet [img]at wara saret konsenja o]ra, ta’ sbatax-il metru kwadrat ($17m^2$) — b’kollox tmenin metru kwadrat ($80m^2$).

Fl-10 ta’ Settembru ta’ l-1999 il-konvenuti]allsu seba’ mija u]amsin lira (Lm750) u fil-11 ta’ Settembru 1999]allsu mitejn u]amsin lira (Lm250) o]ra. B’kollox g]alhekk il-konvenuti]allsu elfejn lira (Lm2,000).

Wara dawn il-konsenji, is-so`jetà attri`i ma kompletx tag]mel konsenji aktar, u d-direttur tag]ha kien dejjem jo]ro[b’xi sku\a g]al dan in-nuqqas. Meta fl-a]]ar il-konvenuti qatg]u qalbhom, xtraw l-ir]am li kien nieqes ming]and terzi, bi prezz og]la. Billi dan l-ir]am ma kienx jaqbel g]al kollox ma’ dak konsenjat mis-so`jetà attri`i, ma setg]ux iqeg]duh fl-istess kmamar fejn kienu bdew iqieg]du l-ir]am tas-so`jetà attri`i; g]al dawk il-kmamar kien fadlilhom erba’ metri kwadrati ($4m^2$) li bag]tu lin-neputi biex jixtrihom ming]and is-so`jetà attri`i g]ax be\g]u li lilhom is-so`jetà attri`i ma taqdihomx; fil-fatt lin-neputi rnexxielu jixtri dawn l-erba’ metri kwadrati ($4m^2$) u xi r]am ie]or g]all-borduri.

Skond is-so`jetà attri`i saret, b’kollox, konsenja ta’ wie]ed u tmenin punt de`imali tmienja sebg]a metri kwadrati ($81.87m^2$) — bejn wie]ed u ie]or daqskemm qeg]din ig]idu l-konvenuti — ta’ *Spanish white marble* bi tletin lira kull metru kwadrat (Lm30/m^2), skond il-ftehim; il-prezz ta’ din il-konsenja kien ta’ elfejn, tliet mija u wie]ed u]amsin lira u tmienja u sebg]in `ente\mu (Lm2,351.78), g]ax kien ing]ata *discount*[2].

Barra din il-konsenja, i\da, li kienet parti mill-ftehim, saru konsenji o]ra ta’ kwalità o]ra ta’ r]am, u l-prezz b’kollox tela’ g]al tlitt elef u sitta u sebg]in lira u tlieta u]amsin `ente\mu (Lm3,076.53). Il-konvenuti kienu ]allsu elfejn lira (Lm2,000) akkont u g]alhekk fadlilhom jag]tu elf u sitta u sebg]in lira u tlieta u ]amsin `ente\mu (Lm1,076.53),

[2] *Foll.* 5 *et seq.*

daqskemm qieg]da titlob is-so`jetà attri`i f'din il-kaw\a. Billi l-konvenuti ma]allsux, is-so`jetà attri`i ma komplietx tikkonsenja l-ir]am li kien fadal.

Il-partijiet g]alhekk ma humiex qeg]din jaqblu dwar ir-ra[uni g]ala ma saritx il-konsenja kollha: is-so`jetà attri`i qieg]da tg]id illi ma ikkonsenjatx g]ax il-konvenuti ma ridux i]allsu l-bqija tal-prezz ta' l-ir]am konsenjat, u l-konvenuti qeg]din ig]idu illi s-so`jetà attri`i ma ikkonsenjatx x'aktarx g]ax ma kellhiex bi\\ejjed ir]am.

Il-qorti, wara li qieset sew ix-xhieda, hija tal-fehma illi aktar tista' toqg]od fuq il-ver\joni tas-so`jetà attri`i. Rajna illi s-so`jetà attri`i ikkonsenjat mhux biss parti mill-ir]am ordnat i\da wkoll ir]am ie]or illi ma kienx ordnat. Il-konvenuti g]alhekk kellhom, mal-konsenja, mhux biss i]allsu l-bqija tal-prezz ta' l-ir]am ikkonsenjat skond l-ordni — li kienet tliet mija u wie]ed u]amsin lira u tmienja u sebg]in `ente\mu (Lm351.78), *i.e.* elfejn, tliet mija u wie]ed u ]amsin lira u tmienja u sebg]in `ente\mu (Lm2,351.78) neqsin l-elfejn lira (Lm2,000) [à m]allsa akkont — i\da wkoll il-prezz ta' l-ir]am \ejjed. Il-pretensjoni tag]hom illi j]allsu l-bqija meta tkun saret il-konsenja kollha hija interpretazzjoni]a\na tal-ftehim, mhux biss g]ax b'hekk ji[u li]adu l-ir]am ta' barra l-ordni ming]ajr ma jag]mlu ebda]las akkont tal-prezz tieg]u, i\da wkoll g]ax, ladarba l-bqija tal-]las kellha ssir *on delivery* u mhux *on final delivery*, kellu jsir]las g]al kull konsenja hekk kif issir dik il-konsenja.

Lanqas ma jista' jing]ad illi l-konvenuti wrew illi s-so`jetà attri`i ma setg]etx tag]mel konsenja tal-bqija ta' l-ir]am li kieku]allsu; anzi, mix-xhieda tag]hom stess irri\ulta illi lin-neputi tag]hom kien irnexxielu jikseb ming]and is-so`jetà attri`i l-erba' metri kwadrati ($4m^2$) li kienu me]tie[a biex titlesta' wa]da mill-kmamar tag]hom. Dan il-fatt imur kontra l-allegazzjoni illi s-so`jetà attri`i ma kellhiex l-ir]am *in stock*.

Il-qorti g]alhekk taqbel mas-so`jetà attri`i illi kien min]abba nuqqas tal-konvenuti illi l-ftehim ma twettaqx; g]al din ir-ra[uni il-kontro-talbiet tal-konvenuti ma jistg]ux jintlaqg]u, u g]andha tintlaqa' t-talba tas-so`jetà attri`i g]all-]las tal-bqija tal-prezz ta' l-ir]am konsenjat.

Il-qorti g]alhekk taqta' l-kaw\a billi ti`]ad il-kontro-talbiet tal-konvenuti u ti`]ad ukoll l-e``ezzjonijiet tag]hom; tilqa' t-

talba tas-so`jetà attri`i u tikkundanna lill-konvenuti j]allsu elf u sitta u sebg]in lira u tlieta u]amsin `ente\mu (Lm1,076.53) flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\ mitluba fi`-`itazzjoni.

---------------------------------TMIEM---------------------------------